

P. Saabye:

Indlæg i anledning af
Kaptajnlojtnant Nørgaards
Forbry:

Torpedokanonaley af dens Bryg.

2. 12. 1930.

Stammandør Seadryes Indlæg i 6. Møde 1939/31.

Anledning af Kaptajn Nørgaards Forel. 2/12 39
M. H. drag om Sarspedalkommandøranslag. Protokoll Side 146.

af Kapt Nørgaards Foredrag sidste Møde og Hrni Sch efter følgende Bemærkninges fremgik, at Kapt Nørgaard har foretrukket det franske System for Kommandøranslaget, og at Hrni Sch dels ikke var sigelig klar over, hvorledes Pøschelleries var blivne leverandør og desuden var misforstået med den lange leveringsfrist og den fremmede høje Pris.

Da jeg ikke var helt sikker paa mine Indkommandoer bed jeg ikke straks om Ordet, men foretog at vente til i aftens og indkaldte derfor vor højlede Formands Tillæder til at fremsætte med et lille Indlæg.

Der var en Mand som Hrni Sch nævnte som en Mand som om han var vel kendt af dette Selskabs Medlemmer nemlig Ing Stals, hvis Dygtighed kom ikke betvivlede men hvis langsomme Arbejde og fremmedlig dygtig Arbejde han var mindre fornuftig med.

Da jeg om ikke tror, at Stals er saa almindelig bekendt, saa jeg, hvor der vil ønske først at give Rede for, hvorledes han er kommen i Pøschelleries Tjeneste.

Da der i 1921 skulde anskaffes Artillerikommandøranslag til N 7, maatte Valget ske mellem et af de krigsproverne Systemer fra Vickers eller Siemens-Indske og vist hidtil anvendte Aflæsningssystem fra Schepeler.

Tillbud blev indhentet:

Vickers Pris var c 40000kr + Kabler og Installation samt Disposition over Skibet i 4-5 Måneder.

Siemens-Indskes Pris var 45000kr + Kabler og Installation.

Vickers Tillbud kunde dog ikke anlages da det bl. as vilde medføre store Fremdringer ved Konover og Affugts der var bestilt, og da det kom til Lykkelighed havde Siemens-Indske ikke prøvet sig herover og Frygt for Entente-kommisjonen, der ikke overvejede, at Tyskland ikke leverede Krigsmateriel til Ullandet.

Et Aflæsningssystem af moderniseret Type blev derfor bestilt hos Schepeler.

Under mine Forhandlinger med Schepeler kom vi ogsaa til at drøfte Muligheden af at anskaffe de af ham konstruerede elektriske Elementer til et Følgesystem og da han udtværede dem brugbare besluttede jeg os over til at lade os berede om herunder kunne tænkes på at prøve sig Fremdringerne af et

Anlæg, som de var anvendt i de tyske Skoler og om hvilket man i sin Bogen "die zwei Wunden Vickers" kunde finde ret afgjorte Oplysninger.

Efter et grundigt Studium af Bogen erklærede han sig villig til at portere sig Anlæg, men var som kunde det var det fordi han i Tyskland havde en genial Konstruktion af Finmekaniker, der var i Stand til at konstruere Løse og overvåge Fremstillingen af alle de mekaniske Apparat, medens Schupder forbeholdt sig selv at konstruere de elektriske Elementer til Opsætning af Modtager.

Som bekendt blev Oflereringen meget forsinket fordi Schupder havde været meget hurtige Arbejder end han kunde præstere og han derved skulde skændes for alt blev forsinket. I alle Afslutningen af Arbejdet samt Oflereringen foreslåes af Stadi, der havde Værdighed efter Schupders Død.

Ved Modtagelsesprøvene præstede Anlæg den korre Nøjagtighed af $\pm 2'$, men da Anlæg havde været brugt i nogen Tid opbrødte der af og til store Fejl, og jo kaldte derfor Stadi for at han som muligt skulde kunne finde og afjæle Fejlene.

Det kunde med at skaffe ham en Arbejdsplads, men endelig lykkedes det at fra stillet et afskåret Løse i A og AV elektriske Værdighed Rum til Randers og som Arbejdskraft fik han 2 af Schupders bedste Folk.

Efter nogle Måneders Forsig og ihærdigt Arbejde lykkedes det Stadi at fremstille et nyt nøjagtigt og fordelagtigt Element, der desuden havde den Fordel at være billigere og samtidig meget lettere end de i NY anvendte.

Så snart var vi med da Dragen Klasse skulde til at påbegynde. Arbejdsomrøringen i disse Både skulde bestå af 2 Mdr 75 mm PK i fuld moderne Apparat, men Ministeret havde bestemt at der ikke skulde være andre Middelemmer end Talerør.

I Dec 1927 indkomte jeg indledende en Indstilling til Ministeret om at der måtte indlæses elektrisk Arbejdsomrøring mandrønt i Baden og i Febr 1928 besluttede Ministeret at der skulde indlæses Talerør fra samme Anlæg fra Vickers, Bost and Str, Siemens-Halske og Stadi.

Stadi's Talerør blev det billigste og da det jo desuden var danske Arbejder blev det anlagt, men det var dog først

i Slutningen af Aug 1928 at jeg kunde give Særlig Optræ-
ket et bejlynde Ordynd.

Per dette Tidspunkt var der saa vidt mig bekendt
intet andet vort ved Spreegsmælet om det danske Torpedo-
Kommando ^{moment} end det Ordynd, men jeg husker godt, at jeg i Efteraars
1928 diskuterede Torpedoskydning ^{med Eksterne} sammenkaldt med Kommando
skydning med Kaplt. Huberg, der lige havde været Torpedo-
budschef. Jeg argumenterede ud fra den Anskuelse, at de
to Ordynd af Skydning maatte kunne lades paa ganske sam-
me Maade under Forudsætning af at Forsapparatet antog
enkelte Forbøringer i Siden samtidig med et Afgyngning
punkt Sæt, og at det derfor vilde være praktisk og økonomisk
nusk, saafremt Løsningsvæsenet maatte ønske det, at lade
Særlig konstruere begge samtidigt.

Om Kaplt. Huberg eller jeg var tale med Torpedofolk
om denne Tanke eller den er overflødig at telepatisk Vag
ved jeg ikke, men i Løbet af det frukt der et Møde blev i Min-
steret hvor Spreegsmælet det danske Torpedokommando
Ordynd drøftedes, og hvor jeg tilbød at lade Særlig udgøre
Konstruktøren.

Allerede d. 3 Jan 1929 frukt der et Møde Sæt fra mit
Kontor mellem Løsningsvæsenet Særlig og mig, hvor Løsnings-
væsenet blev et Kommando Ordynd gennemsat. Det skal
bemærkes, at der intet lignende Løsningsvæsenet blev, navnlig
vortig god udover, at de samme det danske Elementer
kunne anvendes.

Den 20 Febr indsendte Løsningsvæsenet til
bud om 2 Udførelsesformer for Anlaget, men først den
29 Juli 1929. blev de endelige Ordynd til Anlaget fastslået.
og Ordyndet påbegyndt, og hvor Særlig frukt blev til at or-
dyndet var paa Anlaget om det nu var færdigt, hvorde han
sikkert var frukt til Borden kom ud i Sky, men allerede
i Oktober kom der Ordynd om en mindre Anordning og
i Januars 1930 kom der yderligere Ordynd om de væsentlige
Anordninger.

7 Februar 1930 blev Anlaget forlængt med et nyt et
omfatte et Klarlampe Ordynd, og den 8 Nov 30 altsaa for
knap en Maaned siden, da hele Anlaget praktisk blev var
færdigt, kom der Ordynd om en total Forandring af Klarlampe
systemet.

Man vil af denne Redegørelse formentlig forslaa, at den lange Leveringstid, der dog ikke mere regnes for c. 1. Aug. 1929 samt den høje Pris ikke alene skyldes Skæbne eller Forskellene.

Tross alt er hele den Del af Anlægget, som Skæbne her skulde konstruere og fremskille, som vidt jeg ved, nu fordig let Afløsning, som hvad det nu eventuelt mangler i Anlægget er Ting som Sommerenset selv konstruere og fremskille.

Jeg vil Anlægget mere det bliver helt fordegt vil være let de Gæster og Forbrugerne som Lønne væsent her skulde til det eller let de Kør Brugere i Borden vil stille let det, kan jeg ikke have nogen Mening om, men med det Kendskab jeg har til Skæbne vil jeg mig overbevise om at hvis Del af Anlægget vil være let de Kør, der her været skulde let have i På- sning af megetst godt og solidt Arbejde.

Sant